

CONSCIÈNCIA
D'ARA
Cada dijous
i la setmana que ve:
Nokter Wolf i l'har-
monia intercon-
fessional

Estils

Contemplació o compromís: per què triar?

La contemplació no nega l'acció ni el compromís, sinó que es pot situar en l'epicentre d'aquests

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

No cal anar a l'altre extrem: en una societat abocada permanentment en la distracció, la velocitat i la cultura material, reivindicar l'experiència contemplativa no implica rebutjar aquesta societat, ni tan sols allunyar-se'n. Acostumats com estem a veure-ho tot en binomis enfrontats, la contemplació l'oposem a l'acció i, per tant, a una pràctica elitista d'aquells que es poden permetre el luxe de retirar-se del brogit social (d'altra banda un luxe poc luxós, tenint en compte els paràmetres majoritaris...). Però la contemplació no té per què ser l'oposat a l'acció, ni el fet de reivindicar l'actitud contemplativa implica renunciar a la vida activa o al compromís amb els altres. El nostre temps ens demana, més que mai, un intent de saltar aquests binomis oposats per veure que, en realitat, en l'entrellaç de les coses és on es mou la vida, on batega. En aquest sentit, la contemplació no té per què negar l'acció, sinó que es pot situar en l'epicentre d'aquesta, ser-ne el motor subtil perquè el moviment no esdevingui mer desbocament.

Un llibre coral

“Una de les paradoxes de la nostra contemporaneïtat rau en què l'evolució de determinades paraules, com silenci o contemplació, ressona cada vegada en més persones com un bon port on arribar. Hi ha paraules que encara són música per a l'oïda”, escriu Olga Fajardo a la introducció del llibre *La experiència contemplativa en la mística, la filosofia i l'art* (que acaba de publicar Kairós) i que ella mateixa ha editat, reunint a diversos especialistes reconeguts perquè parlin del fet contemplatiu en la nostra època. Xavier Melloni, Pablo d'Ors, Teresa Guardans, Raimon Arola, Halil Bârcena o Vicente Merlo són alguns d'aquests noms que hi participen, ja sigui per parlar del lloc que ocupa la contemplació a les diverses tradicions religioses (com el cristianisme, el budisme o l'islam), a l'art (música, pintura, dansa) i també a la filosofia. I justament des de la filosofia, l'aportació de la professora Mònica Cavallé s'endinsa en aquesta reticència que desperta la contemplació en els sectors més actius i compromesos, sectors no només de l'àmbit sociopolític secularitzat,

JOHN HOWARD/GETTY

sinó també del mateix marc religiós, on els grups més compromesos socialment, per exemple els vinculats a la teologia de l'alliberament, miren amb suspicàcia l'exhortació de l'experiència contemplativa: “L'activisme que desconfia de la contemplació identifica acció amb moviment visible, amb canvi visible i immediat. Confon l'acció amb els seus fruits (o amb algun dels seus fruits possibles). I identifica el compromís amb la implicació exclusiva en aquest tipus d'acció visible”, explica Cavallé, per a qui aquests re-cels responen a una tendència històrica que d'Occident ha passat a escala planetària i on “l'hegemonia i absolutització del que és pràctic, l'amor al canvi pel canvi mateix, la recerca de transformacions immediates i visibles i l'afany d'extreure-ho tot d'un rendiment” fa que descartem la contemplació com a opció vàlida.

Sintonitzar acció i contemplació

Aquesta polaritat, però, és certa? Per a aquesta filòsofa, en molts àmbits de l'experiència quotidiana el suposat dilema no existeix. “Pensem – proposa Cavallé – en una mare abso-rta en la contemplació amorosa del seu fill. Aquesta contemplació no la distreu de les necessitats del nen, ni apaga la seva resposta activa davant d'elles; tot el contrari, li permet conèixer el millor, deixar de projectar

**Reflexió
“L'activisme
que desconfia
de la
contemplació,
identifica
acció amb
moviment
visible”**

en ell les seves idees sobre el que necessita, veure'l en si mateix i ser sensible a les seves demandes reals. Tot això enforteix el seu compromís i el seu impuls actiu per satisfer-les. La contemplació i el compromís, en aquesta situació particular, es donen la mà i es potencien”, explica aquesta filòsofa canària, que afegeix: “Si això és així en tants àmbits de la nostra vida, per què ha sigut i segueix sent tan habitual la percepció d'incompatibilitat o conflicte entre aquestes dues disposicions?”. Per tant, ens demana que superem d'una vegada aquest fals dilema, ja que “el suposat conflicte és real únicament allà on es parteix d'una concepció reduccionista de la contemplació i de l'acció/compromís”.

Desfer, doncs, el tòpic que enfronta compromís i contemplació és clau per fer d'aquesta última l'essència i el motor de l'altre. Mònica Cavallé ens proposa reconèixer la dignitat de l'experiència contemplativa sense per això concedir a la vida activa un estatus inferior o secundari. I fins i tot va més enllà, quan es pregunta: “En un món dominat per l'activisme, per l'obsessió amb l'eficiència, ¿l'acció no pot abandonar el seu caràcter excèntric i alienant i redescobrir-se també com una forma de contemplació?”. Aquesta autora assenyala diversos punts per tornar a compatibilitzar contemplació i acció i fer que amb-

dues en surtin enfortides. En primer lloc, “la pràctica contemplativa ens revela que un jo aïllat és una ficció”, a més d'entendre que “només des d'ella és possible ser responsable”, és a dir, “és possible respondre totalment i de forma adient a cada situació i reptes presents”, ja que en la contemplació no ens aferrem a res i, per tant, “tenim molta més disponibilitat i flexibilitat per atendre les necessitats del moment”.

Per últim, també ens recorda que la contemplació és indissociable al compromís perquè “ens permet entendre que el canvi no equival a la transformació visible”, fet que la porta a concloure que “la contemplació no només no és diferent de l'acció, sinó que és la forma més elevada d'acció, l'acció per excel·lència”. Paraules que recull també el teòleg barceloní Xavier Melloni i que ens serveixen per cloure aquesta reflexió al voltant de la contemplació com a valor bàsic: “A través de la contemplació, l'ésser humà s'eleva per sobre del regne de la necessitat, de la competitivitat i de la depredació per introduir-se en una forma d'existència conscient que existir no és una conquesta, sinó el do permanent subjacent a tot el que és. Sostenir-se en aquest do i viure des d'ell és vers on aspira tot camí contemplatiu. I sent un do, és també una necessitat per a cada generació.”

ÀNGELS I ROBOTS En aquest llibre (Viena) Jordi Pigem planteja la necessitat d'un canvi de consciència que ens permeti retrobar el vincle amb un sentit més profund de l'existència.

OPINIÓ

BRAND X PICTURES/GETTY

Dones i acollida

EULÀLIA FANAR
EXPERTA EN GÈNERE I CONFLICTE

La setmana passada, en aquesta mateixa secció, l'article de Dídac P. Lagarriga tractava d'una qüestió clau en el diàleg intercultural i interreligiós, tot i que encara suscita polèmica i sovint no se'n parla. Es tracta de la possibilitat de participar en els rituals d'una religió que no sigui la d'un mateix, una participació activa, s'entén, sense per això caure en l'artifici de la teatralitat o el sincretisme.

Aquesta trobada amb l'altre és transformadora per les dues bandes, per això els sectors més excloents es mostren tan crítics. Raimon Pannikar va escriure: “Si estudiem – en el sentit profund i clàssic del mot *studium* (esforçar-se amb tot l'ésser vers la veritat) – una tradició diferent de la nostra, aquest estudi ens porta a una comprensió de moltes de les intuïcions d'aquella altra tradició. Però això també produeix un canvi en nosaltres. Comencem a convertir-nos a la visió d'aquella tradició. Però encara hi ha més. La comprensió de la nostra pròpia tradició també canvia i emergeix una nova interpretació de la nostra religiositat.”

Podem pensar que, com a dones, participar en els rituals d'altres religions és encara més difícil, però sovint succeeix el contrari

Com a dones, podem pensar que participar en els rituals d'una altra religió és encara més difícil, però la meua experiència personal és que moltes vegades succeeix tot el contrari, en especial quan la tradició espiritual que t'acull ha mantingut un espai diferenciat, però respectat, principalment femení. Quan això passa, sembla que el vincle que ens uneix com a dones es valora per sobre de la creença, generant-se moments d'intimitat i veritable acollida espiritual. Alguns hi veuran intencions proselitistes de qui t'acull, però el que he viscut, per exemple al Senegal, és tot el contrari: una invitació a formar part de la cosmovisió de l'altre sense cap obligació d'abandonar la teua, posant atenció, això sí, i com assenyala Pannikar, a aquesta transformació lenta d'ambdues parts.

Gent

TEXT:
JOAN CALLARISSA

Títolasdjfh agsdjfhgsjhdhsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Títolasdjfh agsdjfhgsjhdhsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Quisque ut arcu augue, vitae aliquet

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tinci-

dunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl. Maecenas suscipit feugiat lli, nec bibendum orci mi in elit. In ante leo, blandit noe sIn sit amet ritrus vel. Nulla ac dolor magna, id eleifend velit. Quisque consequat diam in eros suscipit eu fringilla arcu faucibus. Aenean vel diam est, non sodales neque. Fusce sed molestie ipsum. Nam et sagittis purus. In pretium condimen. —